

Asia: VN/7728/2024

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 §:ää

Sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa lainvalmisteluryhmän esitysluonnoksessa 16.5.2025 on ollut kirjattuna 3 §:ään samanarvoisen työn käsite ja samanarvoisen työn säännös on ollut velvoittava. EU:n palkka-avoimuusdirektiivin (EU) 2023/970 keskeinen sisältö ja tavoite perustuvat periaatteeseen samasta ja samanarvoisesta työstä maksettavasta samasta palkasta. Saman arvoisen työn käsitteellä on direktiivissä keskeinen merkitys.

Hallituksen esityksestä tämä direktiivin keskeiseen sisältöön kuuluva määritelmä on poistettu.

Terveystieteiden tutkimuskeskus STTL ry esittää, että samanarvoinen työ määritellään tasa-arvolain 3 §:ssä sosiaali- ja terveysministeriön alaisen lainvalmistelutyöryhmän esityksessä ehdotetulla tavalla.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 a §:ää

Ehdotettu uusi 3 a § työn samanarvoisuuden tunnistamisesta ei täytä direktiivin vähimmäisvaatimuksia. Esitysluonnos on tältä osin myös vahvassa ristiriidassa samapalkkaisuuden edistämismääräyksen kanssa. Direktiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan palkkarakenteiden on oltava sellaisia, että niiden avulla voidaan arvioida, ovatko työntekijät työn arvon suhteen vertailukelpoisessa tilanteessa, käyttäen objektiivisia ja sukupuolineutraaleja kriteerejä, joista on sovittu työntekijöiden edustajien kanssa, jos tällaisia edustajia on. Nämä kriteerit eivät saa perustua suoraan tai välillisesti työntekijöiden sukupuoleen. Niihin on kuuluttava pätevyys, kuormitus, vastuun määrä ja työolot sekä tarvittaessa muut tekijät, jotka ovat merkityksellisiä kyseisessä työssä tai tehtävässä. Niitä on sovellettava objektiivisella ja sukupuolineutraalilla tavalla, johon ei sisälly minkäänlaista sukupuoleen perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää.

Ehdotetussa uudessa 3 a §:ssä työntekijöiden sukupuolta ei mainita lainkaan ja objektiivisuus koskisi vain 3 a §:n 2 momentin tilanteita, joissa työn arvon tai vaativuuden arviointi perustuisi työ- tai virkaehtosopimuksen palkkausjärjestelmään.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 §:ää

EU:n palkka-avoimuusdirektiivin 5 artikla edellyttää, että työnantajien on varmistettava, että työpaikkailmoitukset ja tehtävänimikkeet ovat sukupuolineutraaleja ja että työhönottoprosessit hoidetaan syrjimättömällä tavalla.

STM:n lainvalmisteluryhmän esitysluonnoksessa 16.5.2025 oli direktiivin tarkoitus kirjattuna, kun siellä oli esitys, jonka mukaan työnantajan tulee varmistaa, että työpaikkailmoitukset ja työpaikalla käytössä olevat tehtävänimikkeet ovat sukupuolineutraaleja.

Hallituksen esitysluonnoksessa on sukupuolineutraaleiden nimikkeiden osalta poistettu työnantajan velvoite varmistaa, että myös työpaikalla käytössä olevat nimikkeet ovat sukupuolineutraaleja.

Terveystieteiden tutkimuskeskus ry ei näe perustetta rajata hallituksen esityksestä pois vaatimusta, että työnantajan on varmistuttava, että myös työpaikalla käytössä olevat nimikkeet ovat sukupuolineutraaleja.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 d §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 e §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 f §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 g §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 9 a §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 20 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 b §:ää

-

Kommenttinne tasa-arvovaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia työnantajiin (4.2.1.1)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia julkiseen talouteen (4.2.1.2)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia viranomaisiin (4.2.2)

-

Kommenttinne koskien sukupuolivaikutuksia (4.2.3)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia palkansaajiin (4.2.4)

-

Kommenttinne koskien asian taustaa ja valmistelua, EU-säädöksen tavoitteita ja pääasiallista sisältöä sekä nykytilaa ja sen arviointia (1-3)

-

Kommenttinne koskien muita toteuttamisvaihtoehtoja (5)

-

Kommenttinne koskien suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestykseen (11)

-

Muut huomiot

-

Liikkanen Harri
Suomen Terveystenhoitajaliitto STHL ry